

BẢN TIN

NÂNG CAO SỨC KHỎE

TRUNG TÂM TRUYỀN THÔNG GIÁO DỤC SỨC KHỎE TRUNG ƯƠNG

Lưu hành nội bộ

Số 57
10/2023

CHIẾN LƯỢC PHÁT TRIỂN NGÀNH DƯỢC VIỆT NAM ĐẾN NĂM 2030 VÀ TẦM NHÌN ĐẾN NĂM 2045

HỒNG PHƯƠNG

Ngày 9/10/2023, Phó Thủ tướng Trần Hồng Hà đã ký Quyết định số 1165/QĐ-TTg phê duyệt Chiến lược quốc gia phát triển ngành Dược Việt Nam giai đoạn đến năm 2030 và tầm nhìn đến năm 2045 (Chiến lược).

Đảm bảo tiếp cận thuốc cho người dân với mức chi phí hợp lý

Mục tiêu chung của Chiến lược nhằm phát triển ngành Dược Việt Nam ngang tầm các nước tiên tiến trong khu vực, đảm bảo tiếp cận thuốc cho người dân với mức chi phí hợp lý; nâng cao năng lực nghiên cứu và ứng dụng công nghệ sẵn có để sản xuất thuốc biệt dược gốc, thuốc có dạng bào chế mới, hiện đại, hướng tới trở thành trung tâm sản xuất gia công/chuyển giao công nghệ các thuốc biệt dược gốc của khu vực ASEAN, phấn đấu phát triển nền công nghiệp dược trong nước đạt cấp độ 4 theo phân loại của WHO; phát triển dược liệu, thuốc và các sản phẩm từ nguồn

dược liệu trong nước thành lĩnh vực sản xuất hàng hóa có chất lượng và giá trị cao; đẩy mạnh sản xuất nguyên liệu làm thuốc; tối ưu hóa việc sử dụng thuốc.

Phấn đấu đến năm 2030, 100% thuốc được cung ứng chủ động, kịp thời cho nhu cầu phòng bệnh, chữa bệnh; đảm bảo an ninh thuốc, đáp ứng yêu cầu quốc phòng, an ninh, phòng, chống dịch bệnh, khắc phục hậu quả thiên tai, thảm họa, sự cố y tế công cộng và các nhu cầu cấp bách khác về thuốc. Thuốc sản xuất trong nước phấn đấu đáp ứng khoảng 80% nhu cầu sử dụng và 70% giá trị thị trường. Tiếp tục phấn đấu đạt mục tiêu sản xuất được 20% nhu cầu nguyên liệu cho sản xuất thuốc trong nước. Vắc xin sản xuất trong nước đáp ứng 100% nhu cầu cho tiêm chủng mở rộng và 30% nhu cầu cho tiêm chủng dịch vụ.

Trở thành trung tâm sản xuất dược phẩm giá trị cao trong khu vực

Việt Nam phấn đấu trở thành trung tâm sản xuất dược phẩm giá trị cao trong khu vực. Tiếp nhận chuyển giao công nghệ, gia công có phối hợp chuyển giao công nghệ sản xuất ít nhất 100 thuốc biệt dược gốc, vắc xin, sinh phẩm bao gồm cả sinh phẩm tương tự và một số thuốc mà Việt Nam chưa sản xuất được.

Xây dựng được 08 vùng khai thác bền vững dược liệu tự nhiên và 02 - 05 vùng trồng sản xuất dược liệu quy mô lớn. Phục tráng, nhập nội, di thực, phát triển được 10 - 15 loài cây dược liệu có nguồn gốc nhập khẩu số lượng lớn. 100% nguyên liệu dược liệu được tiêu chuẩn hóa (cao chiết, tinh dầu, bột dược liệu) phục vụ sản xuất thuốc trong nước.

Đạt chứng nhận mức độ 3 trở lên của WHO về năng lực của cơ quan quản lý nhà nước đối với thuốc hóa dược, duy trì và nâng cao chứng nhận của WHO về năng lực của cơ quan quản lý nhà nước đối với vắc xin.

Duy trì bền vững tỷ lệ 100% cơ sở kinh doanh thuốc đáp ứng tiêu chuẩn thực hành tốt; phấn đấu 100% cơ sở kiểm nghiệm thuốc, kiểm định vắc xin và sinh phẩm đạt tiêu chuẩn thực hành phòng thí nghiệm tốt (GLP); 20% cơ sở sản xuất thuốc đạt tiêu chuẩn EU-GMP, PICs-GMP hoặc tương đương.

100% thuốc trong quá trình lưu hành trên thị trường được giám sát

Ngành dược phấn đấu có 30% thuốc generic (trừ thuốc có tác dụng tại chỗ, thuốc có tác dụng toàn thân sẵn có đặc tính tương đương sinh học với thuốc đối chứng) sản xuất trong nước và nhập khẩu có giấy đăng ký lưu hành được đánh giá tương đương sinh học; 100% thuốc trong quá trình lưu hành trên thị trường được giám sát và quản lý đầy đủ về hiệu quả và an toàn theo quy định của Bộ Y tế.

100% các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh có hoạt động sử dụng thuốc có tổ chức và triển khai các hoạt động dược lâm sàng. Tỷ lệ người làm công tác dược lâm sàng đạt 01 người/100 giường bệnh nội trú và 02 người/1.000 đơn thuốc được cấp phát cho bệnh nhân ngoại trú có thẻ bảo hiểm trong một ngày.

Phấn đấu hoàn thành chuyển đổi số ngành Dược

Chiến lược phấn đấu hoàn thành chuyển đổi số ngành Dược; số hóa 100% thông tin, dữ liệu thuốc được cấp phép lưu hành còn hiệu lực tại Việt Nam, cập nhật vào Ngân hàng dữ liệu ngành Dược; 100% cơ sở sản xuất, bán buôn, xuất nhập khẩu và bán lẻ thuốc trên toàn quốc được kết nối liên thông; đảm bảo duy trì hoạt động 100% dịch vụ công trực tuyến mức độ 4 trong lĩnh vực dược được tích hợp lên Cổng Dịch vụ công quốc gia; triển khai ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong hoạt động ngành Dược. Đạt tỷ lệ 4,0 dược sĩ/1 vạn dân, trong đó dược sĩ được đào tạo về chuyên ngành dược lâm sàng đạt tối thiểu 20%.

Định hướng đến năm 2045, thuốc sản xuất trong nước đáp ứng nhu cầu sử dụng trong nước và nâng cao giá trị xuất khẩu, hội nhập sâu vào chuỗi cung ứng toàn cầu; chủ động sản xuất được các thuốc chuyên khoa đặc trị, thuốc mới, thuốc biệt dược gốc, vắc xin, sinh phẩm và nguyên liệu làm thuốc; có thuốc biệt dược gốc từ nguồn dược liệu trong nước được nghiên cứu, sản xuất và đăng ký bản quyền.

Quản lý chặt chẽ hệ thống phân phối, cung ứng thuốc trong nước

Quản lý chặt chẽ hệ thống phân phối, cung ứng thuốc trong nước hướng tới hiện đại, chuyên nghiệp, hiệu quả; quản lý chặt chẽ chất lượng thuốc, nguyên liệu làm thuốc toàn diện từ khâu sản xuất, xuất khẩu, nhập khẩu, bảo quản, lưu thông, phân phối đến sử dụng thuốc; kiên quyết phòng ngừa, đấu tranh, xử lý đối với các thuốc giả, thuốc kém chất lượng. Tăng cường hệ thống thanh tra và kiểm tra hậu mại đối với các hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp dược nhằm đảm bảo trật tự, kỷ cương và tăng cường sự tuân thủ pháp luật về dược. Đồng thời, cải thiện chất lượng hoạt động cảnh giác dược tại các cơ sở khám chữa bệnh, nhà thuốc; tập trung nâng cao vai trò và năng lực của dược sĩ trong thực hành tư vấn sử dụng thuốc hợp lý, an toàn, hiệu quả từ tuyến trung ương đến tuyến y tế cơ sở ■

SỬ DỤNG VÀ BẢO VỆ NƯỚC SẠCH ĐÚNG CÁCH ĐỂ CẢI THIỆN DINH DƯỠNG, SỨC KHỎE, NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CUỘC SỐNG

THẢO MY

Cán bộ y tế hướng dẫn thực hành dinh dưỡng cho người chăm sóc trẻ

Hưởng ứng Ngày Lương thực thế giới (16/10) năm 2023, Bộ Y tế phát động chiến dịch truyền thông Tuần lễ “Dinh dưỡng và Phát triển” từ ngày 16-23/10 năm 2023 với chủ đề “Sử dụng và bảo vệ nước sạch đúng cách để cải thiện dinh dưỡng, sức khỏe, nâng cao chất lượng cuộc sống”.

Hiện nay, một phần tư dân số thế giới với 2 tỷ người sử dụng nước không an toàn và 2,4 tỷ người sống ở các quốc gia căng thẳng về nước. Sự cạnh tranh để giành nguồn tài nguyên vô giá này ngày càng gia tăng, thậm chí dẫn đến xung đột ngày càng tăng do tình trạng khan hiếm nước. Khoảng 600 triệu người kiếm sống

phụ thuộc vào thực phẩm thủy sản, họ đang phải chịu tác động của ô nhiễm, suy thoái hệ sinh thái và biến đổi khí hậu. Sự đa dạng các loại thực phẩm từ thủy hải sản là nguồn dinh dưỡng có giá trị sinh học cao và thiết yếu. Thực phẩm từ thủy hải sản chứa nhiều chất dinh dưỡng thiết yếu như axit béo omega-3, vitamin và chất khoáng cần thiết cho sức khỏe con người, phòng chống suy dinh dưỡng. Theo Viện trưởng Viện Dinh dưỡng Quốc gia Trần Thanh Dương, để đảm bảo về an ninh lương thực, chúng ta cần sản xuất nhiều lương thực hơn, đa dạng hàng nông sản thiết yếu khác

nhưng sử dụng ít nước hơn, với mục tiêu là “sản xuất tốt hơn, dinh dưỡng tốt hơn, môi trường tốt hơn, cuộc sống tốt hơn”. Những gì chúng ta ăn và cách sản xuất thực phẩm đều ảnh hưởng đến nước. Chúng ta có thể tạo ra sự khác biệt bằng cách lựa chọn thực phẩm địa phương, theo mùa và tươi sống, ít lãng phí hơn-thậm chí giảm lãng phí thực phẩm và tìm cách an toàn để tái sử dụng.

Trong những năm qua, Việt Nam đã đạt được nhiều tiến bộ trong việc cải thiện tình trạng dinh dưỡng và nâng cao sức khỏe người dân. Tỷ lệ suy dinh dưỡng trẻ em (SDD) đã giảm đáng kể và bền vững, tình hình an ninh lương thực thực phẩm và bữa ăn của người dân đã được cải thiện rõ rệt. Việt Nam đã đạt được những thành tựu đáng kể về cải thiện tình trạng dinh dưỡng cho người dân như tỷ lệ SDD trẻ em dưới 5 tuổi đã giảm nhanh và bền vững (tỷ lệ SDD thể nhẹ cân giảm từ 14,1% năm 2015 xuống 11,5% năm 2020). Mặc dù, tỷ lệ SDD thấp còi ở trẻ em dưới 5 tuổi mỗi năm giảm 1%, nhưng vẫn còn ở mức cao (19,6% năm 2020) và có sự chênh lệch giữa các vùng nhất là vùng núi, vùng khó khăn so với thành phố, đồng bằng. Tỷ lệ này ở miền núi phía Bắc là 27,1% và Tây Nguyên là 29,8%.

Nghèo đói, thiếu kiến thức là một trong những nguyên nhân của tình trạng suy dinh dưỡng. Hiện nay, cả nước có 1089 xã nghèo, đặc biệt các xã nghèo thuộc huyện nghèo vùng dân tộc thiểu số. Người nghèo, ở vùng dân tộc thiểu số còn bị thiếu ăn, thiếu lương thực thực phẩm, thiếu thông tin...là những nguyên nhân của suy dinh dưỡng trẻ em thể nhẹ cân và thấp còi còn cao, cũng như thiếu vi chất dinh dưỡng, thiếu các dịch vụ y tế chăm sóc bà mẹ và trẻ em. Vì vậy, để cải thiện sức khỏe và tình trạng dinh dưỡng bà mẹ và trẻ em ở những vùng khó khăn, miền núi, dân tộc thiểu số, Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt Chương trình mục tiêu giảm nghèo bền vững tại Quyết định số 90/QĐ-TTg ngày 18/01/2022 giai đoạn 2021-2025 với mục tiêu tỷ lệ hộ nghèo đa chiều duy trì mức giảm từ 1 – 1,5%/năm.

10 năm qua (từ năm 2010 đến năm 2020) cơ cấu bữa ăn của người Việt có sự thay đổi rõ rệt, khẩu phần ăn cân đối hơn, gần tiếp cận với nhu cầu khuyến nghị về các chất sinh năng lượng từ glucid, protein, lipid là 63,1%:15,8%:20,1%. Mặc dù vậy, tính cân đối của khẩu phần vẫn chưa đảm bảo, khẩu phần ăn hàng ngày ở nhiều nơi vẫn còn quá nhiều đạm động vật, mức tiêu thụ thịt bình quân 134 gam/người/ngày, trong đó thịt đỏ là 95,5g (nhu cầu khuyến nghị 70g/người/ngày), thịt gia cầm 36,2g, các sản phẩm từ thịt là 4,7g. Với khu vực thành thị mức tiêu thụ thịt cao hơn là 154 gam/người/ngày, thịt đỏ là 155,3g, thịt gia cầm 36,5g và các sản phẩm từ thịt là 3,9g. Ở những vùng nông thôn, tuy điều kiện còn khó khăn, nhưng mức tiêu thụ thịt là 126,2g và thịt đỏ là 85,8g. Từ đó dẫn tới lipid nguồn động vật nhiều hơn so lipid nguồn thực vật (tỷ lệ giữa lipid động vật so với lipid tổng số là 51,4%). Thói quen ăn uống thiếu lành mạnh, mất cân đối về các chất dinh dưỡng (nhiều thịt, mỡ động vật, ít rau xanh và hoa quả) của người Việt đã làm gia tăng các bệnh mạn tính liên quan đến dinh dưỡng như: thừa cân béo phì, tăng huyết áp, đái tháo đường, gút, rối loạn mỡ máu... Tỷ lệ thừa cân béo phì ở trẻ em tuổi học đường tăng từ 8,5% năm 2010 lên 19,0% năm 2020, trong đó khu vực thành thị 26,8%, khu vực nông thôn là 18,3% và miền núi là 6,9%.

Hưởng ứng Tuần lễ “Dinh dưỡng và Phát triển”, Bộ Y tế đã đưa ra một số khuyến cáo: Phát triển vườn ao chuồng (VAC) để tạo nguồn thực phẩm sẵn có, an toàn; Tổ chức tốt bữa ăn gia đình, bữa ăn học đường đảm bảo đa dạng, cân đối, đủ dinh dưỡng; Thực hiện chăm sóc dinh dưỡng hợp lý 1000 ngày đầu đời giúp trẻ phát triển toàn diện về tâm vóc và trí tuệ; Lựa chọn thực phẩm có nguồn gốc, bảo đảm an toàn trong chế biến và bảo quản; Đọc thông tin dinh dưỡng trên nhãn thực phẩm trước khi mua và sử dụng; Sử dụng nước sạch an toàn trong ăn uống, sinh hoạt. Uống đủ nước theo nhu cầu cơ thể ■

ĐỤC THỦY TINH THỂ LÀ NGUYÊN NHÂN CHỦ YẾU GÂY MÙ LÒA CHO KHOẢNG 2 TRIỆU NGƯỜI VIỆT NAM

Việt Nam có khoảng 2 triệu người mù lòa, 1/3 trong số đó là những người nghèo không có tiền điều trị mang lại ánh sáng. Trong các nguyên nhân gây mù chính hiện nay, đục thể thủy tinh vẫn là nguyên nhân chủ yếu (chiếm tới 66,1%), tiếp đó là các bệnh lý đáy mắt, glôcôm, tật khúc xạ. Thông tin trên được đưa ra trong buổi mít tinh hưởng ứng Ngày Thị giác thế giới diễn ra ngày 12/10, do Ban Chỉ đạo Quốc gia phòng chống mù lòa (Bộ Y tế), Bệnh viện Mắt Trung ương, Hội Nhân khoa Việt Nam phối hợp tổ chức.

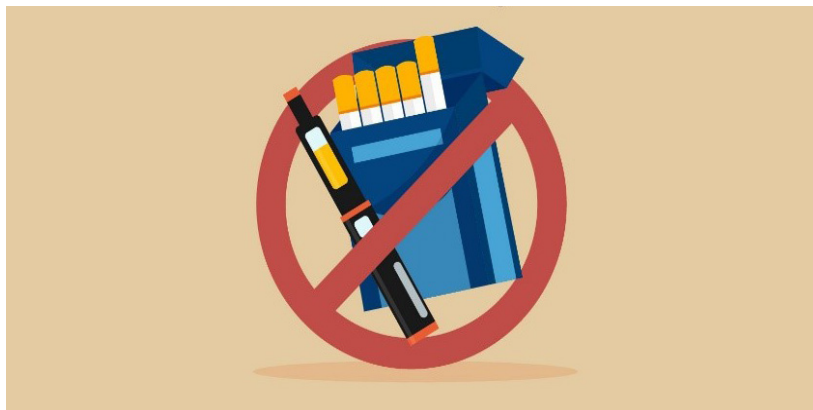
PGS.TS. Nguyễn Tuấn Hưng, Phó Vụ trưởng Vụ Tổ chức cán bộ (Bộ Y tế), Phụ trách, quản lý, điều hành Bệnh viện Mắt Trung ương cho biết, trên thế giới hiện có khoảng 314 triệu người mù và thị lực thấp, trong đó khoảng 45 triệu người mù, những người trên 50 tuổi chiếm tỷ lệ 80%. Cứ 5 giây thế giới có thêm 1 người bị mù, và cứ 1 phút thế giới có thêm 1 trẻ bị mù. 90% người mù sống ở các nước nghèo và đang phát triển với các điều kiện tiếp cận dịch vụ y tế khó khăn... Tuy nhiên, 80% các nguyên nhân gây mù có thể điều trị hoặc phòng tránh được. Đáng chú ý là tật khúc xạ (cận thị, viễn thị, loạn thị) đang ngày càng phổ biến trong thanh thiếu niên, với tỷ lệ mắc khoảng 15 đến 20% ở học sinh nông thôn và 30 đến 40% ở thành phố. Nếu tính riêng nhóm trẻ từ 6 - 15 tuổi (lứa tuổi cần ưu tiên được chỉnh kính) cả nước có khoảng gần 15 triệu em, với tỷ lệ mắc các tật khúc xạ khoảng 20%, thì Việt Nam ước tính gần 3 triệu em mắc tật khúc xạ cần chỉnh kính, trong đó có tới 2/3 bị cận thị. Bên cạnh đó, công tác phòng chống mù lòa xuất hiện những thách thức mới như tỷ lệ mắc bệnh võng mạc ở trẻ đẻ non, bệnh võng mạc do đái tháo đường, bệnh glôcôm cũng ngày càng tăng cao.

K.Q
Chủ đề Ngày Thị giác thế giới năm 2023 là "Yêu đôi mắt của bạn tại nơi làm việc" hướng tới an toàn mắt khi lao động, cảnh báo người dân về tầm quan trọng phải bảo vệ mắt trong quá trình lao động. Theo PGS.TS. Cung Hồng Sơn, Phó Giám đốc Bệnh viện Mắt Trung ương, tai nạn mắt thường đi kèm với giảm thị lực hoặc mù lòa. Thống kê cho thấy tai nạn nghề nghiệp gây thương tích cho mắt chiếm hơn 1/3 tổng số chấn thương. Trong đó nam giới trẻ chiếm 96,3%. Có đến 89,1% các trường hợp chấn thương nhãn cầu hở xảy ra trong khi làm việc không đeo kính bảo hộ.

Theo Viện sức khỏe và An toàn Lao động của Mỹ, tai nạn mắt với người lao động đến từ 2 nguồn: không mang phương tiện bảo hộ, bảo vệ mắt hoặc đeo những phương tiện không đủ năng lực bảo vệ mắt, phương tiện sai qui chuẩn. Do vậy để phòng chống tai nạn mắt, người lao động và sử dụng lao động cần lưu ý thực hiện 4 biện pháp chính như: Nâng cao hiểu biết về nguy cơ mất an toàn với mắt khi lao động; Loại bỏ nguy cơ chấn thương khi thao tác với điều khiển và thao tác với máy móc - động cơ - màn hình; Mang phương tiện bảo vệ mắt phù hợp; Giữ gìn phương tiện bảo vệ mắt cẩn thận và thay thế nếu chúng bị hư hại.

Hưởng ứng Ngày Thị giác thế giới năm nay, tổ chức quốc tế, các thầy thuốc nhãn khoa cảnh báo người dân về tầm quan trọng phải bảo vệ mắt trong quá trình lao động, kêu gọi người sử dụng lao động ưu tiên chăm sóc mắt cho người lao động mọi nơi, mọi lúc. Mù lòa ảnh hưởng đến chất lượng cuộc sống, dẫn tới nghèo đói, ảnh hưởng đến phát triển kinh tế, là gánh nặng xã hội ■

GIỚI TRẺ VIỆT NAM ĐANG BỊ THU HÚT BỞI CÁC SẢN PHẨM THUỐC LÁ MỚI

MINH PHÚ

Trong khi các bằng chứng khoa học đều cho thấy thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng, thuốc lá có hương vị, được gọi chung là thuốc lá kiểu mới có chứa các thành phần độc hại, thì hiện nay giới trẻ lại đang bị cuốn vào việc sử dụng nó. Việc hút thuốc lá kiểu mới đang trở thành một trào lưu ngầm của giới trẻ. Nguyên nhân được cho là thuốc lá kiểu mới được thiết kế kiểu dáng giống đồ dùng như bút, thời son, hộp sữa, đồ chơi, có nhiều tính năng phát sáng, nghe nhạc, giá sản phẩm đa dạng, dễ tiếp cận, hương vị hấp dẫn... đã đánh trúng tâm lý giới trẻ.

Nhiều nguy cơ từ các sản phẩm thuốc lá mới

Tại buổi tọa đàm về tác hại của các sản phẩm thuốc lá mới đối với thanh thiếu niên do Ủy ban Văn hóa, Giáo dục phối hợp với Bộ Y tế tổ chức ngày 12/10, Phó Chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa, Giáo dục Tạ Văn Hạ cho biết: các sản phẩm thuốc lá mới bao gồm thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng đang có xu hướng gia tăng sử dụng trên thế giới và ở Việt Nam. Bằng chứng khoa học cho thấy các sản phẩm thuốc lá mới tồn tại nhiều nguy cơ gây hại. Trong khi đó, thanh thiếu niên là lớp người trẻ tuổi, năng

động, sáng tạo, ham hiểu biết tuy nhiên cũng do đặc tính của lứa tuổi, họ luôn có tính tò mò, thích khám phá thử nghiệm cái mới, muốn thể hiện bản thân nên dễ bị cuốn theo các trào lưu, tệ nạn xấu.

Đồng tình với ý kiến của Phó Chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa, Giáo dục Tạ Văn Hạ, các nhà khoa học đều chung nhận định, đối với thanh thiếu niên, việc sử dụng nicotine gây hại lớn đến sự phát triển não bộ, vì não bộ của trẻ vẫn đang trong giai đoạn phát triển cho tới tuổi 25. Nicotine có thể làm suy yếu sự trưởng thành não bộ của thanh thiếu niên với những hậu quả ngắn hạn và hậu quả lâu dài nghiêm trọng đó là nghiện, rối loạn nhận thức và cảm xúc, giảm khả năng học tập và rối loạn tâm thần. Những thay đổi do nicotine gây ra trong hệ thần kinh khiến người dùng ở nhóm tuổi này dễ bị nghiện nicotine hơn và vì thế ảnh hưởng đến sức khỏe sẽ đến sớm và trầm trọng hơn trong tương lai. Phơi nhiễm nicotine cũng đặc biệt gây hại cho sức khỏe bà mẹ và bào thai trong thời kỳ thai nghén, gây ra đẻ non, thai chết lưu, tăng nguy cơ mắc các bệnh lý tim mạch...

Một nghiên cứu mới của các nhà nghiên

cứu tại Viện Kiểm soát Thuốc lá Toàn cầu (IGTC) tại Trường Y tế công cộng Johns Hopkins Bloomberg và Đại học Bang Portland về thành phần hóa học có trong thuốc lá kiểu mới đã được đăng trên Tạp chí Nicotine & Tobacco Research. Nghiên cứu đã phân tích thành phần hóa học của 180 loại hương vị có trong nhiều nhãn hiệu thuốc lá khác nhau được bán ở Việt Nam và phát hiện ra 17 gói trên tổng số 35 gói thuốc lá được lấy mẫu (chiếm 49%) có chứa bạc hà, bao gồm các mức cao nhất trong số tất cả các loại thuốc lá (lên tới 16,6 mg/điếu). 20 gói trên tổng số 35 gói thuốc lá mẫu (chiếm 57%) có dùng các "công nghệ" hương vị. Sự có mặt của "các hóa chất hương vị khác" (như hương trái cây) được tìm thấy trong 24 gói thuốc lá mẫu (chiếm 69%), trong đó có 16 gói có chứa bạc hà. Các kết quả từ phân tích hóa học chỉ ra rằng các sản phẩm chứa hóa chất hương vị và công nghệ cung cấp hương vị bao gồm hương vị ở nhiều mức độ khác nhau (kể cả các mức độ cao) có thể thu hút nhiều người dùng. Tại thị trường Việt Nam, thuốc lá có hương vị đang gia tăng, điều này thúc đẩy việc sử dụng và mở rộng số lượng người hút các sản phẩm thuốc lá độc hại. Nhà khoa học tại IGTC Lauren Czaplicki đồng tác giả của công trình nghiên cứu nhận định: Các sản phẩm thuốc lá có hương vị là thủ phạm kéo dài đại dịch thuốc lá, làm thuốc lá trở nên hấp dẫn đối với người tiêu dùng, bao gồm cả giới trẻ và khiến việc bỏ hút thuốc lá trở nên khó khăn hơn.

Đề xuất cấm kinh doanh và nhập khẩu các sản phẩm thuốc lá mới

Theo Giám đốc Tổ chức HealthBridge Canada tại Việt Nam Nguyễn Thị An, điều đáng lo ngại là thuốc lá điện tử và các sản phẩm tương tự dù mới xuất hiện trên thị trường và chưa được phép lưu hành nhưng tỷ lệ sử dụng đã ở mức cao hơn thuốc lá truyền thống ở cả 2 giới nam và nữ. Trong khi đó, các chiến lược quảng cáo thuốc lá mới đang trực tiếp nhắm tới giới trẻ với các thiết kế đa dạng kiểu dáng, màu sắc theo đúng "thị hiếu" giới của đối tượng này đã càng khiến đẩy nhanh gia tăng

tỷ lệ sử dụng ở giới trẻ. Trước thực trạng này, bà An cho rằng, Việt Nam cần thực hiện các biện pháp kiểm soát thị trường, đẩy mạnh thực thi và tăng cường các quy định về chống buôn lậu, quảng cáo và bán các sản phẩm thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng để ngăn chặn sự gia tăng sử dụng trong thanh thiếu niên. Cần sớm ban hành chính sách cấm lưu hành thuốc lá điện tử và các sản phẩm thuốc lá nung nóng tại Việt Nam.

Đồng tình với Giám đốc Tổ chức HealthBridge Canada tại Việt Nam, Phó Vụ trưởng Vụ Pháp chế, Bộ Y tế Đinh Thị Thu Thủy cho rằng, trong thời gian tới, Việt Nam nên thực hiện cấm kinh doanh và nhập khẩu các sản phẩm thuốc lá mới. Trước Việt Nam, đã có 5 quốc gia trong khu vực ASEAN cấm hoàn toàn thuốc lá điện tử là Thái Lan, Singapore, Lào, Brunei, Campuchia. Phương án cấm kinh doanh và nhập khẩu các sản phẩm thuốc lá mới sẽ tác động tích cực về kinh tế-xã hội-giới, thủ tục hành chính, hệ thống pháp luật: Nhà nước không phải bỏ kinh phí để thanh tra, kiểm tra, hậu kiểm, giải quyết tệ nạn xã hội và gánh nặng bệnh tật; người dân được bảo đảm sức khỏe cộng đồng, phòng tránh các bệnh tật do thuốc lá gây ra; giảm tải bệnh viện, tập trung khám, điều trị các bệnh khác tại các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh...

Trong công trình nghiên cứu về thuốc lá kiểu mới, nhà khoa học tại IGTC Lauren Czaplicki cũng đưa ra khuyến cáo: Bằng việc ban hành lệnh cấm và loại bỏ các sản phẩm thuốc lá có hương vị ra khỏi thị trường, các quốc gia có thể chống lại thành công các chiến thuật tiếp thị mật ngọt và mang tính săn mồi của ngành công nghiệp thuốc lá. Việc cấm các sản phẩm thuốc lá có hương vị, gồm cả hương bạc hà có thể giúp giảm việc hút thuốc lá và gia tăng nỗ lực bỏ thuốc lá.

Lắng nghe ý kiến của các chuyên gia, Thứ trưởng Bộ Y tế Lê Đức Luận cho biết, trước mắt Bộ Y tế sẽ thúc đẩy nhanh việc chuẩn bị dự thảo Nghị quyết trình Quốc hội nhằm điều chỉnh các sản phẩm thuốc lá mới ■

Nghiên cứu và ứng dụng trong y học

Ngày 12/10/2023 tại Hà Nội, Tổng hội Y học Việt Nam phối hợp với Bộ Y tế tổ chức Hội nghị khoa học toàn quốc năm 2023 với chủ đề “Nghiên cứu và ứng dụng trong y học”. Hội nghị là một trong những hoạt động cụ thể hóa việc thực hiện Nghị quyết liên tịch giữa Bộ Y tế và Tổng hội Y học Việt Nam về phối hợp hoạt động trong công tác bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân giai đoạn 2022-2026.

Phát biểu tại Hội nghị, Bộ trưởng Bộ Y tế Đào Hồng Lan nhấn mạnh, nghiên cứu khoa học để đẩy mạnh ứng dụng trong khám, chữa bệnh; phòng, chống dịch là một trong những ưu tiên của ngành Y tế. Bộ Y tế mong muốn với sự chung sức, cố gắng và nỗ lực của các nhà khoa học cùng với các động lực thúc đẩy nghiên cứu khoa học về y tế, công tác nghiên cứu và ứng dụng trong y học sẽ có những bước phát triển mạnh mẽ hơn trong thời gian tới... Chiến lược quốc gia bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân giai đoạn 2011 - 2020, tầm nhìn đến năm 2030 đã nêu rõ nhiệm vụ quan trọng của hệ thống y tế là "Xây dựng các tiêu chuẩn và triển khai công tác đánh giá công nghệ y tế để xác định các can thiệp y tế có hiệu lực, hiệu quả, chi phí thấp, bảo đảm chất lượng dịch vụ y tế". Trong thời gian tới, việc sử dụng bằng chứng đánh giá công nghệ y tế và ứng dụng y học, trong xây dựng chính sách sẽ không còn mang tính khuyến khích mà sẽ trở thành yêu cầu bắt buộc, nhất là đối với các thuốc, các chính sách liên quan đến khám chữa bệnh, tài chính trong y tế...

Theo Chủ tịch Tổng hội Y học Việt Nam Nguyễn Thị Xuyên, y học dựa bằng chứng ngày càng trở nên phổ biến và có vai trò quan trọng trong thực hành điều trị của các nhà lâm sàng, lĩnh vực dự phòng cũng như trong lĩnh

23

Bộ trưởng Bộ Y tế Đào Hồng Lan phát biểu tại Hội nghị

vực hoạch định, xây dựng chính sách y tế. Đây là phương pháp tiếp cận sử dụng kết quả từ các nghiên cứu lâm sàng, chia sẻ các mô hình thực hành, đánh giá kinh tế y tế trong việc đưa ra các quyết định nhằm nâng cao chất lượng điều trị, dự phòng chăm sóc sức khỏe và nâng cao hiệu quả quản lý bệnh nhân.

Hội nghị được tổ chức theo hình thức trực tiếp và trực tuyến kết nối đến các cơ sở y tế trên cả nước. Gồm 5 phiên với phiên toàn thể diễn ra vào buổi sáng, 3 phiên chuyên đề và 1 hội thảo chuyên gia vào buổi chiều về các nội dung mà các bác sỹ hiện nay đang quan tâm: chuyên đề những tiến bộ trong chẩn đoán và điều trị ung thư; chuyên đề bệnh lý huyết học ác tính; chuyên đề bệnh hiếm - quan điểm từ góc độ lâm sàng đến xây dựng chính sách. Hội nghị cũng có 20 bài trình bày của các báo cáo viên là chuyên gia đầu ngành có kinh nghiệm trong quản lý, nghiên cứu khoa học, có uy tín trong chuyên môn, đều là các bác sỹ đã trực tiếp tham gia tư vấn, điều trị, cấp cứu người bệnh ■

600 thân nhân chiến sĩ Hải quân vùng 4 được chăm sóc sức khỏe

Thứ trưởng Bộ Y tế Nguyễn Thị Liên Hương trao tặng quà tại chương trình

Trong 02 ngày (30/9 và 1/10/2023), tại Khu đô thị Căn cứ Cam Ranh, tỉnh Khánh Hòa, Công đoàn Y tế Việt Nam phối hợp cùng Bộ Tư lệnh Vùng 4 Hải quân, các đối tác và Bệnh viện Phụ sản Hà Nội tổ chức thăm khám, chăm sóc sức khỏe sinh sản cho gần 600 vợ chiến sĩ hải quân. Đây là hoạt động đầu tiên triển khai Chương trình phối hợp giữa Công đoàn Y tế Việt Nam và Bộ Tư lệnh Vùng 4 Hải quân tại Khu đô thị Căn cứ Cam Ranh, tỉnh Khánh Hòa.

Chủ tịch Công đoàn Y tế Việt Nam Phạm Thanh Bình cho biết, trong 2 ngày, đoàn công tác đã phối hợp với đội ngũ y bác sĩ Bệnh viện Phụ sản Hà Nội cung cấp 8 dịch vụ thăm khám chuyên sâu, chất lượng. Sau khi khám, vợ các chiến sĩ Hải quân vùng 4 còn được phát thuốc miễn phí, những trường hợp cần thiết sẽ hỗ trợ khám điều trị tại Hà Nội

Việc chăm sóc sức khỏe cho thân nhân

các chiến sĩ cũng là thể hiện sự trân quý cho những hy sinh thầm lặng của những người lính Trường Sa thời bình, giúp họ yên tâm công tác, làm tốt nhiệm vụ thiêng liêng vì Tổ quốc thân yêu. Đồng thời là nguồn động viên to lớn giúp những người vợ chiến sĩ nơi hải đảo vượt qua mọi khó khăn, làm tốt vai trò của người mẹ, người vợ, người “giữ lửa,” là hậu phương vững chắc để vun đắp cho cuộc sống lâu dài cho gia đình nhỏ của mình nơi hải đảo.

Nhân dịp này, các chị em còn nhận được quà tặng từ Thứ trưởng Bộ Y tế Nguyễn Thị Liên Hương với trị giá 200 triệu đồng. Công đoàn Y tế Việt Nam tặng 3 máy lọc nước trị giá 23 triệu đồng cho 2 trường mầm non và tiểu học tại Khu đô thị Căn cứ Cam Ranh; Công ty Deloitte Việt Nam tặng 3 máy quạt hơi nước trị giá 40 triệu đồng ■

Làm mẹ an toàn - Sức khỏe cho mẹ, tương lai cho bé

Các đại biểu tại Lễ phát động Tuần lễ Làm mẹ an toàn

Làm mẹ an toàn - Sức khỏe cho mẹ, tương lai cho bé là chủ đề của Tuần lễ Làm mẹ an toàn năm 2023 do Bộ Y tế phát động được tổ chức sáng 30/9/2023, tại Thành phố Hòa Bình. Tuần lễ diễn ra từ ngày 1/10 đến ngày 7/10 tại 51 tỉnh thuộc Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021-2030.

Phát biểu chỉ đạo tại Lễ phát động, GS.TS. Trần Văn Thuấn, Thứ trưởng Bộ Y tế cho biết, làm mẹ an toàn là một trong các nội dung quan trọng của công tác chăm sóc sức khỏe sinh sản. Mục tiêu của làm mẹ an toàn nhằm nâng cao chất lượng chăm sóc sức khỏe cho bà mẹ và trẻ sơ sinh, giảm tỷ lệ tai biến sản khoa, giảm tình trạng tử vong mẹ và tử vong sơ sinh. Chính vì vậy, các nội dung giáo dục sức khỏe về làm mẹ an toàn đã được Tổ chức Y tế thế giới và nhiều nước quan tâm, trở thành nội dung quan trọng của Chiến lược chăm sóc sức khỏe bà mẹ và trẻ em trên toàn cầu. Giảm tử vong mẹ, giảm tử vong trẻ em, giảm suy dinh dưỡng trẻ em là những mục tiêu quan trọng của ngành y tế các nước trên thế giới, thể hiện sự phát triển y học, sự quan tâm và các chính sách đầu tư của nhà nước cho ngành y tế.

Nhằm nâng cao nhận thức của người dân, đặc biệt là người dân vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi, Bộ Y tế hướng dẫn triển khai Tuần lễ Làm mẹ an toàn 2023 trong khuôn khổ Dự án 7 - Chăm sóc sức khỏe nhân dân,

nâng cao thể trạng, tầm vóc người dân tộc thiểu số; phòng chống suy dinh dưỡng thuộc Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế-xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi. Mục tiêu Chương trình là đẩy mạnh các hoạt động truyền thông về làm mẹ an toàn, tập trung vào nâng cao nhận thức, thay đổi hành vi của người dân trong cộng đồng về chăm sóc sức khỏe bà mẹ, trẻ sơ sinh và trẻ nhỏ ở các vùng khó khăn nhằm góp phần giảm sự khác biệt về các chỉ tiêu sức khỏe, dinh dưỡng, tử vong mẹ, tử vong trẻ em giữa các vùng miền, hướng tới đạt được các mục tiêu phát triển bền vững vào năm 2030.

Hưởng ứng Tuần lễ Làm mẹ an toàn năm 2023 với chủ đề “Sức khỏe cho mẹ, tương lai cho bé”, ngày 29/9/2023, đoàn công tác của Trung tâm Truyền thông GDSK Trung ương do Phó Giám đốc Trung tâm Trịnh Ngọc Quang dẫn đầu đã đến công tác tại Trạm Y tế xã Ngọc Sơn, Trạm Y tế xã Quyết Thắng tại tỉnh Hoà Bình (đây là 2 trong 3 xã vùng cao, tập trung đông dân cư, với trên 90% là dân tộc Mường của huyện Lạc Sơn, tỉnh Hoà Bình). Tại đây, đoàn đã chứng kiến và ghi nhận công tác truyền thông có sự đổi mới, sáng tạo và ấn tượng. Nhiều tài liệu truyền thông được làm dễ nhớ, dễ hiểu, được người dân đón nhận... góp phần nâng cao sức khỏe toàn diện cho người dân trong tỉnh, đặc biệt là sức khỏe của phụ nữ mang thai và nuôi con nhỏ ■

CHÚ TRỌNG NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG KHÁM CHỮA BỆNH

Phẫu thuật nội soi lồng ngực cho bệnh nhân tại Bệnh viện Phổi Hà Nội

ĐÌNH HIỆP

Bệnh viện Phổi Hà Nội là bệnh viện chuyên khoa hạng II với cơ sở vật chất, trang thiết bị máy móc đồng bộ cùng gần 300 cán bộ y tế được đào tạo chuyên sâu về chuyên ngành Lao và Bệnh phổi; đảm nhiệm công tác khám, chữa bệnh và xây dựng mạng lưới chống lao toàn Thành phố. Thấm nhuần lời dạy của Bác Hồ “Lương y như từ mẫu”, những năm qua, Bệnh viện không ngừng đổi mới, nâng cao chất lượng khám, chữa bệnh, thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ chính trị...

Luôn lắng nghe ý kiến người bệnh

Dù công việc khám, chữa bệnh hằng ngày phải tiếp xúc với nguồn bệnh có thể lây nhiễm nhưng các y, bác sĩ Bệnh viện Phổi Hà Nội luôn hết lòng vì người bệnh. Trong suốt thời gian cao điểm của dịch COVID-19, Bệnh viện Phổi Hà Nội cũng như các bệnh viện khác trong

ngành Y tế rơi vào tình trạng thiếu nhân lực do nhiều nhân viên mắc COVID-19. Nhiệm vụ được giao ngày càng nhiều hơn, nhất là sau khi Bệnh viện được Sở Y tế Hà Nội giao điều trị 200 giường bệnh cho người mắc COVID-19... “Mặc dù thiếu nhân lực, áp lực công việc lớn, thậm chí nhiều y, bác sĩ mắc COVID-19 nhưng thấm nhuần lời Bác dạy “Lương y như từ mẫu”, cùng tinh thần đoàn kết quyết tâm của đội ngũ đảng viên, người lao động nên Bệnh viện đã vượt qua giai đoạn khó khăn nhất. Các y, bác sĩ luôn thực hiện tốt giao tiếp ứng xử, quan tâm, động viên người bệnh. Vì vậy, qua khảo sát, đánh giá tỷ lệ hài lòng của người bệnh nội trú và ngoại trú luôn đạt trên 90%”, BSKII. Nguyễn Văn Hồng, Trưởng khoa Nội 1, Bệnh viện Phổi Hà Nội cho biết.

Bên cạnh công tác chăm sóc, điều trị người

bệnh, Bệnh viện luôn chú trọng công tác nhân đạo, thiện nguyện. Tháng 12/2017, Bệnh viện thành lập Tổ công tác xã hội nhằm đẩy mạnh công tác hỗ trợ, giúp đỡ người bệnh có hoàn cảnh khó khăn, không nơi nương tựa. Từ đó đến nay, Bệnh viện đã hỗ trợ mua 16 thẻ bảo hiểm y tế miễn phí và hỗ trợ thanh toán viện phí cho người bệnh được chẩn đoán lao phổi AFB với tổng số tiền hơn 51 triệu đồng từ nguồn Quỹ PASS-TB. Bệnh viện cũng là đầu mối kết nối các nhà hảo tâm, thiện nguyện hỗ trợ bệnh nhân tiền ăn, đồ dùng sinh hoạt, viện phí với tổng số tiền 110 triệu đồng.

Với tinh thần “Lắng nghe ý kiến người bệnh”, Bệnh viện đã giải quyết, chấn chỉnh kịp thời những phản ánh về tinh thần, thái độ phục vụ của cán bộ, viên chức ngay tại cuộc họp Hội đồng người bệnh hằng tuần. Bên cạnh đó, Bệnh viện duy trì đường dây nóng, kịp thời giải quyết những kiến nghị, phản ánh của nhân dân. Qua đó, đã hạn chế tối đa những hành vi ứng xử không tốt với người bệnh, được người bệnh ghi nhận.

Học tập và làm theo Bác Hồ bằng những việc làm cụ thể

BSCKII. Nguyễn Văn Chiến, Phó Giám đốc Bệnh viện Phổi Hà Nội cho biết, nhận thức rõ ý nghĩa của việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, Đảng ủy Bệnh viện đã nhanh chóng triển khai trong toàn Đảng bộ và coi đây là một trong những nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên, trở thành ý thức tự giác của mỗi cán bộ, đảng viên. “Chúng tôi học tập và làm theo Bác bằng việc làm cụ thể hằng ngày, không ngừng hoàn thiện các quy trình tiếp đón, quy trình khám, chữa bệnh và nâng cao chất lượng dịch vụ khám, chữa bệnh bao gồm thực hiện cam kết “Đổi mới phong cách, thái độ phục vụ của nhân viên y tế hướng tới sự hài lòng của người bệnh”. Đồng thời, thực hiện công khai quyền lợi và nghĩa vụ của người bệnh trong khám, chữa bệnh”.

Bên cạnh đó, Đảng ủy, Ban lãnh đạo Bệnh viện xác định học tập, nghiên cứu, tiếp thu thành tựu khoa học kỹ thuật là một nhiệm vụ

trọng tâm, có ý nghĩa quan trọng để nâng cao chất lượng công tác khám, chữa bệnh. Bệnh viện đã triển khai nhiều giải pháp tích cực nhằm nâng cao chất lượng khám, chữa bệnh. Nhiều kỹ thuật y học mới được áp dụng đã góp phần nâng cao chất lượng khám, chữa bệnh phục vụ nhân dân. Trong đó, Đảng ủy xác định việc ứng dụng khoa học và triển khai kỹ thuật mới là một trong những chỉ tiêu bắt buộc, từng bước xây dựng đội ngũ cán bộ chuyên sâu và nhân viên giỏi để cùng với việc đầu tư trang thiết bị hiện đại, đáp ứng được nhiệm vụ của bệnh viện đầu ngành Lao và Bệnh phổi của Thành phố Hà Nội.

BSCKII. Nguyễn Văn Đông, Bí thư Đảng ủy, Giám đốc Bệnh viện Phổi Hà Nội cho biết, sau 7 năm thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TU và 3 năm thực hiện Kết luận số 01-KL/TU ngày 18/5/2021 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TU ngày 15/5/2016 về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, các khoa, phòng, tổ chức chính trị trong Bệnh viện đã có nhiều cố gắng, sáng tạo trong việc thực hiện chỉ thị, gắn với thực hiện nghị quyết Trung ương. Nhờ đó, 100% cán bộ, đảng viên xây dựng được bản lĩnh, lập trường tư tưởng vững vàng, kiên định trước khó khăn, thách thức. Thông qua việc kiểm điểm tự phê bình và phê bình hằng năm, cán bộ, đảng viên, đặc biệt là người đứng đầu đơn vị và các khoa, phòng đã nêu cao tinh thần trách nhiệm tiên phong, gương mẫu. Cán bộ, đảng viên thể hiện tốt vai trò đầu tàu, gương mẫu trong công tác và giữ gìn đạo đức, lối sống; niềm tin của người lao động đối với Đảng được củng cố và tăng cường, góp phần hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ chính trị được giao.

Với những thành tích đạt, tập thể Bệnh viện Phổi Hà Nội đã vinh dự được tặng Giấy khen của nhiều đơn vị. Trong đó, Đảng bộ quận Hai Bà Trưng đề nghị khen thưởng cấp Thành phố đối với Bệnh viện - tập thể duy nhất của quận - về kết quả học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh ■

Bệnh viện Đa khoa tỉnh Hòa Bình ký kết biên bản ghi nhớ hợp tác với Bệnh viện Đại học Y Hà Nội

Ngày 15/10/2023, Bệnh viện Đa khoa tỉnh Hòa Bình tổ chức Lễ ký kết biên bản ghi nhớ hợp tác với Bệnh viện Đại học Y Hà Nội.

Bệnh viện Đa khoa tỉnh Hòa Bình là bệnh viện hạng I tuyến tỉnh, gồm: 44 khoa, có quy mô 820 giường, thực kê là hơn 1.100 giường, với 769 cán bộ, y, bác sỹ, điều dưỡng. Thực tế công tác khám chữa bệnh của Bệnh viện Đa khoa tỉnh Hòa Bình còn nhiều khó khăn như: tỷ lệ các dịch vụ kỹ thuật cao đạt thấp so với tiêu chuẩn của bệnh viện hạng I; nhân lực chuyên khoa và trang thiết bị còn thiếu; nguồn kinh phí cử cán bộ đi đào tạo, liên kết, tiếp nhận chuyển giao kỹ thuật mới, hiện đại của các bệnh viện tuyến trung ương còn hạn chế...

Tại buổi lễ, Bệnh viện Đại học Y Hà Nội đồng ý hợp tác và hỗ trợ chuyên môn theo đề xuất của Bệnh viện Đa khoa tỉnh Hòa Bình phù hợp với điều kiện và tình hình thực tế của hai đơn vị. Nội dung hợp tác, hỗ trợ thuộc 5 lĩnh vực: đào tạo, chuyển giao kỹ thuật, hợp tác chẩn đoán và điều trị, tổ chức hội thảo, nghiên cứu khoa học.

Phát biểu tại buổi lễ, Bí thư Tỉnh ủy Hòa Bình Nguyễn Phi Long nhấn mạnh, phát triển y tế là một trong những nhiệm vụ mà Ban Chấp

Các đại biểu tại Lễ ký kết biên bản ghi nhớ hợp tác

hành Đảng bộ tỉnh quan tâm đặc biệt. Chính vì vậy, việc tăng cường hợp tác giữa Bệnh viện Đa khoa tỉnh Hòa Bình và Bệnh viện Đại học Y Hà Nội có ý nghĩa rất lớn trong việc nâng cao chất lượng y tế phục vụ nhân dân trên địa bàn tỉnh. Sau khi ký kết biên bản ghi nhớ hợp tác, hai đơn vị cần thực hiện hiệu quả các nội dung ký kết góp phần nâng cao chất lượng công tác khám chữa bệnh cho nhân dân các dân tộc trong tỉnh ■

Hội nghị khoa học trẻ Bệnh viện Trung ương Huế mở rộng năm 2023

Vừa qua, Bệnh viện Trung ương Huế tổ chức “Hội nghị khoa học trẻ Bệnh viện Trung ương Huế mở rộng năm 2023”. Với chủ đề “Thầy thuốc trẻ - Trí tuệ nhân tạo và hội nhập trong nghiên cứu khoa học”, Hội nghị khoa học trẻ năm nay nhằm tôn vinh những thành quả trong hoạt động nghiên cứu khoa học; đồng thời, tạo một diễn đàn trao đổi thông tin, chia sẻ các kết quả nghiên cứu trong lĩnh vực y tế dành cho các nhà khoa học, bác sỹ, điều dưỡng trẻ, học viên và sinh viên thuộc nhóm ngành sức khỏe.

Hội nghị lần này thu hút gần 120 bài báo cáo, tham luận của các thầy thuốc trẻ trong các lĩnh vực Chẩn đoán hình ảnh, Ngoại khoa, Nhi khoa, Nội khoa, Sản phụ khoa, Da liễu, Bệnh Nhiệt đới... thuộc các bệnh viện lớn trong cả nước như: Bệnh viện Nhi Trung ương, Bệnh viện Đại học Y Hà Nội, Bệnh viện Trung ương Huế, Bệnh viện Phong - Da liễu Trung ương Quy Hòa... Bên cạnh đó, còn có sự tham gia của các chuyên gia công nghệ thông tin đến từ Trung tâm Thông tin Y tế Quốc gia, Tổng công ty Giải pháp doanh nghiệp Viettel... Các nghiên cứu đã cho thấy tầm quan trọng của trí tuệ nhân tạo trong chẩn đoán hình ảnh tim mạch, hỗ trợ điều trị bệnh nhân nặng, trong lĩnh vực nội soi, trong dịch vụ chăm sóc sức khỏe số, vai trò chuyển đổi số trong y tế...■

Thanh Hóa: Cứu sống bệnh nhân trong tình trạng nguy kịch

Ngày 04/10/2023, thông tin từ Bệnh viện Đa khoa tỉnh Thanh Hóa cho biết, các bác sỹ chuyên khoa của Bệnh viện vừa cứu sống 1 bệnh nhân nam trong tình trạng nguy kịch vì bị cột bê-tông đổ, đè vào người, gây đa chấn thương.

Tiếp nhận bệnh nhân Nguyễn Văn K. trong tình trạng rất nguy kịch, sốc mất máu, da niêm mạc nhợt, nhịp thở nhanh, SpO2 không đo được, huyết áp tụt, các bác sỹ tại Trung tâm Cấp cứu, Bệnh viện Đa khoa tỉnh Thanh Hóa nhanh chóng hồi sức tích cực, dùng vận mạch liều cao ổn định huyết áp cho bệnh nhân, làm một số xét nghiệm lâm sàng. Hội chẩn cấp cứu liên chuyên khoa nhận định: Bệnh nhân sốc đa chấn thương rất nặng, tổn thương nhiều cơ quan, chấn thương bụng kín, vỡ khung chậu, gãy xương cẳng chân phải, nguy cơ tử vong cao, khẩn trương mổ cấp cứu.

Ê-kíp phẫu thuật tiến hành gây mê nội khí quản, mở ổ bụng bệnh nhân, phát hiện máu tươi lẫn máu cục trong ổ bụng, toàn bộ phúc mạc thành sau 2 bên tụ máu, đụng dập mạc treo trực tràng, đại tràng 2 bên, mạc treo ruột non cách góc hồi manh tràng 20cm rách lớn chảy máu, đụng dập đoạn ruột non tương ứng, qua ổ bụng sờ thấy khung chậu phải vỡ nhiều vị trí. Sau 2 giờ xử trí, làm việc căng thẳng, các bác sỹ thực hiện thành công ca phẫu thuật, cứu sống bệnh nhân. Qua hai tuần được điều trị tích cực, chăm sóc đặc biệt, bệnh nhân đã hồi phục sức khỏe, được xuất viện.

Bệnh nhân Nguyễn Văn K. là 1 trong những trường hợp chấn thương bụng kín rất nặng được cấp cứu thành công tại Bệnh viện Đa khoa tỉnh Thanh Hóa ■

Ninh Thuận: Dùng kỹ thuật mới phẫu thuật cho bệnh nhân tiết niệu

Ngày 13/10/2023, Bệnh viện Đa khoa tỉnh Ninh Thuận phối hợp cùng một số đơn vị tổ chức Hội thảo khoa học "Kỹ thuật mới ít xâm lấn trong điều trị bệnh lý đường tiết niệu".

Trong khuôn khổ Hội thảo, hai chuyên gia hàng đầu về bệnh lý đường tiết niệu là PGS.TS Hoàng Long, Trưởng khoa Ngoại - Tiết niệu (Đại học Y Hà Nội) và TS.BS. Châu Quý Thuận, Phó Trưởng khoa Ngoại - Tiết niệu (Bệnh viện Chợ Rẫy) đã phẫu thuật cho 3 bệnh nhân ở Ninh Thuận. 3 bệnh nhân trên được phẫu thuật bởi phương pháp ít xâm lấn như: nội soi tán sỏi thận bằng ống soi mềm; tán sỏi thận qua da dưới hướng dẫn siêu âm; bóc nhân tuyến tiền liệt bằng Laser Holmium... Quá trình phẫu thuật được truyền hình trực tuyến từ phòng mổ đến hội trường để đồng đạo y bác sỹ ở Ninh Thuận có thể nâng cao kiến thức, tiếp thu kỹ thuật mới.

Hội thảo cũng dành thời gian lắng nghe các

chuyên đề có giá trị cao trong điều trị tiết niệu như: hiệu quả tán sỏi nội soi ngược dòng ống mềm trong điều trị sỏi thận; các phương pháp điều trị ngoại khoa tăng sinh lành tính tuyến tiền liệt; tình hình điều trị bệnh lý đường tiết niệu tại Bệnh viện Đa khoa Ninh Thuận.

Theo BSCKII. Lê Huy Thạch, Phó Giám đốc phụ trách Bệnh viện Đa khoa tỉnh Ninh Thuận, với các bệnh lý về sỏi thận, tăng sinh lành tính tuyến tiền liệt thì việc ứng dụng các kỹ thuật cao sẽ giúp cho việc điều trị ít bị xâm lấn, đem lại hiệu quả tối đa cho bệnh nhân. Bệnh viện Đa khoa tỉnh Ninh Thuận đã và đang khẩn trương tiếp nhận và áp dụng các kỹ thuật cao, chuyên sâu, nhất là trong lĩnh vực tiết niệu để khám chữa bệnh cho người dân trong tỉnh cũng như các khu vực lân cận, giúp giảm thiểu chi phí điều trị, giảm tải cho tuyến trên ■

PHÒNG BỆNH MÙA THU

THU MINH

Mùa thu được coi là mùa đẹp nhất, tuy nhiên với nhiều người, sức khỏe lúc giao mùa từ hạ sang thu lại là lúc cơ thể dễ mắc bệnh nhất. Nên chủ động phòng bệnh mùa thu, tăng cường đề kháng để sức khỏe được nâng cao.

Thời tiết thuận lợi cho vi sinh vật phát triển

Mỗi khi chuyển mùa, nhiều người dễ bị nghẹt mũi, ngứa hoặc đau họng, hắt hơi liên tục, chảy nước mắt, chất nhầy chảy từ mũi xuống cổ họng, sốt cao, đau nhức cơ bắp, mỏi khớp... Có thể có nhiều nguyên nhân gây ra tình trạng này, tuy nhiên, các chuyên gia cho rằng môi trường thuận lợi cho vi sinh vật phát triển và khả năng miễn dịch của cơ thể suy giảm là hai lý do quan trọng. Trong đó phổ biến là các nhóm bệnh như sốt và cảm lạnh, cảm cúm; bệnh tim mạch gia tăng do cơ thể thay đổi để thích ứng với thời tiết thay đổi đột ngột làm quá tải hệ thống tim mạch; nhóm các bệnh đường hô hấp dễ bùng phát; đau nhức xương khớp và

bệnh dị ứng cũng rất dễ mắc. Đặc biệt sự gia tăng vi rút và chất gây dị ứng trong không khí gây nhiều phiền toái, khó chịu và cả sự sa sút về sức khỏe.

Bị ho hoặc cúm khi thay đổi theo mùa thường là do sự thay đổi nhiệt độ tạo điều kiện cho vi rút phát triển. Chẳng hạn, rhinovirus và coronavirus là hai loại vi rút chính gây cảm lạnh thông thường. Những loại vi rút này nhân lên nhanh chóng khi chuyển mùa, do đó làm tăng số người bị cảm lạnh thông thường và sốt theo mùa. Các chuyên gia cho rằng nguyên nhân chính gây bệnh không phải do sự thay đổi nhiệt độ mà là sự phát triển của một số loại vi rút trong thời gian này. Điều này xảy ra chủ yếu khi mùa hè chuyển sang thu hoặc từ thu sang đông...

Các cách chủ động phòng bệnh mùa thu

Để phòng bệnh mùa thu và các bệnh giao mùa khác, nên thực hiện các thói quen tốt trong lối sống giúp ngăn ngừa hoặc giảm nguy cơ

mắc bệnh theo mùa.

- Uống nhiều nước: Giữ nước cho cơ thể trong hầu hết các thời điểm là rất quan trọng, nhất là khi không khí khô hơn. Việc hydrat hóa sẽ giúp ích về lâu dài vì uống đủ nước giúp loại bỏ các độc tố, loại bỏ chất nhầy ra khỏi cơ thể và giữ ẩm cho đường mũi, cổ họng, tạo ít cơ hội cho vi khuẩn bám vào.

- Tập thể dục thường xuyên: Tập thể dục giúp cải thiện lưu thông máu và giúp hệ thống miễn dịch khỏe mạnh, giúp chống lại vi rút và giảm nguy cơ bị nhiễm bệnh khi thời tiết chuyển mùa.

- Chế độ ăn uống và nghỉ ngơi cân bằng: Kết hợp trái cây và rau quả tươi trong bữa ăn, bổ sung lượng vitamin và khoáng chất lý tưởng, sau đó ngủ và nghỉ ngơi đầy đủ để phục hồi sức khỏe, giúp cơ thể luôn trong tình trạng ổn định và tạo sức mạnh chống lại bệnh tật. Tăng cường ăn thực phẩm giàu vitamin C. Một số thực phẩm giàu vitamin C bao gồm ổi, ớt ngọt đỏ, cam và nước ép bưởi. Tiêu thụ thực phẩm giàu kẽm để chống nhiễm trùng.

- Thực hành vệ sinh đúng cách: Rửa tay thường xuyên, tránh chạm vào các bề mặt như tay nắm cửa hoặc công tắc, che mặt khi

ho hoặc hắt hơi... Điều này giúp giảm nguy cơ nhiễm trùng tiềm ẩn cho bản thân cũng như những người xung quanh. Nên sử dụng khẩu trang như một biện pháp phòng ngừa hữu ích để giữ ẩm, giữ sạch vùng mũi để tránh nhiễm vi rút và nâng cao khả năng phòng vệ miễn dịch. Rửa tay thường xuyên trước khi ăn, sau khi đi vệ sinh, hạn chế chạm tay vào mắt, mũi hoặc miệng cũng là cách để ngăn vi sinh vật gây bệnh xâm nhập vào cơ thể một cách hiệu quả.

- Tiêm phòng: Khi chuyển từ mùa này sang mùa khác, vi rút liên tục thay đổi và thường không rõ nguồn gốc, tốt nhất nên tiêm phòng cúm để phòng ngừa.

- Chẩn đoán kịp thời: Hầu hết các bệnh gây viêm đều có thể dẫn đến sốt. Điều quan trọng là phải gặp bác sĩ để tìm ra nguyên nhân và điều trị phù hợp. Hàng năm, với những thay đổi theo mùa xảy ra ở các vùng miền thường khác nhau sẽ làm tăng nguy cơ phát triển một số bệnh.

Ngoài ra, hãy ngủ đủ 8 tiếng, ở trong nhà khi bị ốm, tham khảo ý kiến bác sĩ khi dị ứng kéo dài... là một số biện pháp có thể giúp mọi người tăng sức miễn dịch, giảm nguy cơ mắc bệnh khi thời tiết chuyển mùa ■

THỰC PHẨM GIÚP GIẢM TRẦM CẢM

HOÀNG NAM

Thời tiết giao mùa dễ ảnh hưởng tới tâm trạng và cảm xúc của con người. Duy trì một chế độ ăn uống lành mạnh có thể làm giảm các triệu chứng trầm cảm.

Thức ăn ảnh hưởng đến tâm trạng?

Chế độ ăn uống là một yếu tố nguy cơ có thể điều chỉnh được đối với bệnh trầm cảm. Nói cách khác, ăn những thực phẩm nguyên chất như trái cây và rau quả, cá, các loại hạt, các loại đậu và những thứ tương tự có thể cải thiện các triệu chứng của chứng rối loạn tâm trạng này đối với một số người. Chính xác thì mối liên hệ giữa chế độ ăn uống và trầm cảm quan trọng như thế nào? Theo một nghiên cứu từ năm 2021 cho thấy, những người có chế độ ăn nhiều soda, nước trái cây nhân tạo và các thực phẩm kém chất lượng khác có nguy cơ trải qua các giai đoạn trầm cảm nặng cao hơn 39% so với những người có chế độ ăn chứa nhiều thực phẩm giàu chất dinh dưỡng.

Vấn đề là khi mọi người cảm thấy căng thẳng và chán nản, họ có xu hướng thêm những món ăn có nhiều đường, muối và chất béo hơn.

Thật không may, cảm giác nhẹ nhõm tức thì mà cơ thể nhận được từ những thực phẩm đó - đặc biệt là những thực phẩm chứa nhiều đường - sẽ tan biến nhanh chóng, sau đó có thể khiến tâm trạng suy sụp. Ngoài ra, việc ăn nhiều đồ ăn vặt có thể khiến người ăn khó nhận đủ chất dinh dưỡng thiết yếu mà não cần để hoạt động tốt nhất như vitamin B, folate và magie là những vitamin và khoáng chất có liên quan tỉ lệ nghịch với chứng rối loạn trầm cảm.

Ăn uống lành mạnh thúc đẩy sản xuất serotonin, giảm trầm cảm

Thực phẩm chứa nhiều chất dinh dưỡng khác nhau có thể khiến tinh thần cảm thấy dễ chịu hơn rất nhiều. Một chế độ ăn uống lành mạnh cũng có thể thúc đẩy sản xuất chất dẫn truyền thần kinh trong não, chất truyền tin hóa học giúp điều chỉnh tâm trạng và cảm xúc. Theo nghiên cứu, một chất dẫn truyền thần kinh bị ảnh hưởng bởi chế độ ăn uống là serotonin, chất này làm tăng sự bình tĩnh và có thể giúp điều chỉnh tâm trạng. Chất chống oxy hóa ngăn ngừa tổn thương tế bào và cơ thể

chúng ta thường tạo ra các phân tử gọi là gốc tự do, nhưng chúng có thể dẫn đến tổn thương tế bào, lão hóa và các vấn đề khác. Các nghiên cứu cho thấy bộ não đặc biệt có nguy cơ. Mặc dù không có cách nào để ngăn chặn hoàn toàn các gốc tự do nhưng có thể giảm bớt tác động phá hủy của chúng bằng cách ăn thực phẩm giàu chất chống oxy hóa.

Rau mầm Brussels có hàm lượng folate cao: Những loại rau họ cải rất giàu folate - một loại vitamin B giúp điều chỉnh tâm trạng trong não. Theo một phân tích tổng hợp, các nghiên cứu đã chỉ ra rằng các vitamin B như acid folic - một dạng folate - có thể có lợi cho những người bị trầm cảm. Chất dinh dưỡng này có liên quan đến hoạt động của não và làm tăng tâm trạng của chúng ta. Ăn thực phẩm hàng ngày có nhiều folate sẽ giúp cải thiện đáng kể cảm giác.

Lựu có hàm lượng chất chống oxy hóa cao: Uống nước ép lựu có thể làm tăng đáng kể số lượng chất chống oxy hóa mà cơ thể nạp vào. Ngoài hàm lượng chất chống oxy hóa, quả lựu còn chứa polyphenol có đặc tính chống viêm. Tình trạng viêm cũng là một trong những nguyên nhân sâu xa gây ra trầm cảm, lo lắng và các vấn đề sức khỏe tâm thần khác.

Bí ngô: Bí ngô chứa magie, có liên quan đến việc giảm nguy cơ mắc các triệu chứng và rối loạn trầm cảm trong một tổng quan có hệ

thông. Hãy thử thêm bí ngô xay nhuyễn vào súp, sinh tố và nước sốt mì ống. Hoặc đơn giản là ăn nhẹ hạt bí ngô hoặc trộn chúng vào món salad.

Khoai lang: Khoai lang chứa nhiều chất dinh dưỡng thiết yếu - đặc biệt là vitamin C. Một nghiên cứu đánh giá đã kết luận rằng vitamin C có thể mang lại nhiều lợi ích cho sức khỏe tâm thần, bao gồm giảm viêm và ngăn ngừa các triệu chứng trầm cảm.

Táo: Nhiều nghiên cứu dinh dưỡng đã tập trung vào tác động của việc tiêu thụ táo và mối quan hệ của nó với việc mang lại lợi ích bảo vệ thần kinh. Trong táo có hàm lượng chất phytochemical cao nên chúng có tác dụng tuyệt vời trong việc ngăn ngừa tổn thương ADN, điều hòa hormone và giảm tổn thương do oxy hóa. Tất cả những điều này đều liên quan trực tiếp đến việc hỗ trợ sức khỏe tâm thần tốt.

Nghệ: Vì đặc tính chữa bệnh được biết đến của nó, nghệ được coi là một loại gia vị kỳ diệu cho rất nhiều tình trạng sức khỏe, bao gồm cả việc giảm các triệu chứng trầm cảm. Nghệ cũng có đặc tính chống oxy hóa và chống viêm mạnh mẽ.

Quế: Thêm loại gia vị tăng cường tâm trạng này vào bất kỳ thực phẩm hoặc đồ uống nào có thể giúp kích thích não bộ. Quế cũng giúp điều chỉnh lượng đường trong máu, góp phần mang lại tâm trạng ổn định tổng thể. Quế tạo thêm hương vị ấm áp cho các loại trà, rượu táo, bột yến mạch, bánh mì, trái cây...■

Nuôi cấy thận người trong phôi lợn

Mới đây, các nhà khoa học đã nuôi cấy thành công những quả thận được làm hầu hết từ các tế bào của con người bên trong phôi lợn, thử nghiệm này đã đưa các nhà nghiên cứu tiến thêm một bước nữa trên con đường dài hướng tới việc tạo ra các bộ phận cơ thể sống của con người để cấy ghép.

Kết quả được báo cáo ngày 7/9 trên Tạp chí Tế bào gốc, đánh dấu lần đầu tiên một cơ quan tạng được nhân bản hóa, một cơ quan có cả tế bào người và động vật, được phát triển bên trong một loài khác. Nhóm nghiên cứu đã sử dụng công cụ chỉnh sửa gen CRISPR/Cas9 để chỉnh sửa hai gen cần thiết cho sự phát triển của thận. Điều đó tạo ra một khoảng trống trong đó iPSC của con người, một khi được tiêm vào có thể phát triển thành tế bào thận. Các tế bào gốc của con người cũng được điều chỉnh để có các gen hoạt động đặc biệt làm giảm quá trình apoptosis, hay sự chết của tế bào, nhằm giữ cho các tế bào sống đủ lâu để bắt đầu hình thành thận. Trong khi các tế bào gốc đã biệt hóa thành nhiều loại tế bào, bao gồm tế bào ống thận và mô đang phát triển, thì thận của con người có hơn 70 loại tế bào riêng biệt mà các nhà khoa học sẽ cần phải tổng hợp lại. Do vậy, cho đến khi các nhà nghiên cứu có thể tạo ra một cơ

quan 100% là của con người, rất có thể những ca cấy ghép như vậy sẽ dẫn đến sự đào thải.

Tuy nhiên, một số iPSC đã phân biệt nhầm thành các tế bào thần kinh trong não và tủy sống của phôi. Các nhà nghiên cứu nói rằng các tế bào dường như là ngẫu nhiên, không giống như các tế bào thận, khiến họ nghĩ rằng chúng có khả năng tạo ra động vật có bộ não con người, điều này sẽ tạo ra một tình thế khó khăn về mặt đạo đức. Để tránh những vấn đề đạo đức như vậy, các nhà nghiên cứu cho biết trong tương lai nhóm sẽ loại bỏ các gen điều phối sự biệt hóa của tế bào gốc thành tế bào thần kinh - cũng như thành tế bào mầm, trứng và tinh trùng, những gen truyền thông tin di truyền cho con cái. Nhóm nghiên cứu cũng đang theo đuổi việc phát triển các tiền chất cơ quan khác của con người ở lợn, bao gồm cả tim và tuyến tụy ■

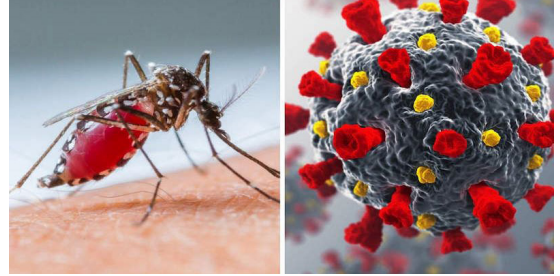
Nga sản xuất thuốc điều trị ung thư mới

Các nhà khoa học Nga mới đây đã phát triển một loại thuốc điều trị ung thư mới bằng ánh sáng, còn được gọi là phương pháp quang động, cho hiệu quả điều trị bệnh trên 90% ở một số giai đoạn nhất định. Loại thuốc này đang bắt đầu được sản xuất tại Moscow. Loại thuốc mới có thể được sử dụng để điều trị cho bệnh nhân mắc các loại khối u khác nhau ở đường tiêu hóa, ống mật, hệ tiết niệu, đường hô hấp trên và da. Theo đó, ở một số giai đoạn nhất định của bệnh, tùy theo chỉ định sử dụng, hiệu quả của thuốc có thể đạt tới 90-100%. Trong giai đoạn đầu của bệnh, phương pháp điều trị này có thể thay thế phẫu thuật. Thuốc được đưa vào bệnh nhân, sẽ tích tụ tế bào ung thư, sau đó được kích hoạt bằng bức xạ laser hoặc đèn LED để phá hủy hoàn toàn khối u. Loại thuốc mới này được bệnh nhân dung nạp tốt và không gây ra các tác dụng phụ nghiêm trọng. Tuy nhiên, thuốc chống chỉ định cho bệnh porphyria, vốn rất hiếm ở Nga. Dự kiến sẽ có khoảng 40.000 lọ thuốc này được sản xuất mỗi năm ■

Bangladesh: Hơn 1.000 ca tử vong trong đợt bùng phát sốt xuất huyết

Đã có hơn 1.000 người ở Bangladesh tử vong do sốt xuất huyết từ đầu năm đến nay, cao gấp gần 4 lần so với cả năm 2022. Cụ thể, ít nhất 1.017 người đã tử vong do sốt xuất huyết trong 9 tháng đầu năm 2023 và gần 209.000 người bị nhiễm bệnh tại Bangladesh. Trong số những người thiệt mạng, có 112 trẻ em trong độ tuổi dưới 15, bao gồm cả trẻ sơ sinh. Các bệnh viện ở Bangladesh đang kín chỗ cho bệnh nhân khi dịch sốt xuất huyết lây lan nhanh chóng. Theo bác sỹ Mohammad Rafiqul Islam, Bệnh viện và Cao đẳng Y tế Shaheed Suhrawardy ở Thủ đô

Dhaka, hầu hết bệnh nhân nhập viện tại Bệnh viện đều mắc sốt xuất huyết lần thứ hai hoặc thứ ba, và khi tái mắc sốt xuất huyết, mức độ nặng càng tăng, tỷ số người chết cũng cao hơn ■

Anh: Tăng gấp gần 3 lần số sinh viên gặp vấn đề sức khỏe tinh thần

Theo một báo cáo mới, các vấn đề về sức khỏe tâm thần đã tăng gấp gần 3 lần trong nhóm sinh viên đại học ở Anh. Trong 6 năm qua, tỷ lệ sinh viên ở các trường đại học trên khắp Vương quốc Anh gặp vấn đề về sức khỏe tâm thần đã tăng từ 6% lên 16%. Báo cáo dựa trên 82.682 sinh viên đại học toàn thời gian trong 7 năm và cho thấy, một số nhóm bị ảnh hưởng nhiều hơn những nhóm khác. Học sinh da trắng có sức khỏe tâm thần trung bình kém hơn so với các bạn cùng lứa thuộc các dân tộc khác.

Phân tích của Viện Chính sách tại King's College London và Trung tâm Chuyển đổi khả năng tiếp cận và kết quả của sinh viên trong giáo dục đại học (TASO) cho thấy, sức khỏe tâm thần kém là lý do phổ biến nhất khiến sinh viên muốn bỏ học. Trong số những người có ý định nghỉ học, tỷ lệ lấy lý do chính là khó khăn tài chính đã tăng từ 3,5% lên 8% trong khoảng thời gian từ năm 2022 đến năm 2023. Theo Giám đốc điều hành của TASO, Tiến sĩ Omar Khan báo cáo nêu bật những thách thức về sức khỏe tâm thần dai dẳng và lan rộng mà sinh viên đang phải đối mặt. Viện đang làm việc với ngành giáo dục đại học để hiểu rõ hơn những gì có thể có tác dụng cải thiện sức khỏe tâm thần cho tất cả sinh viên ■

Singapore: Đối mặt với làn sóng COVID-19 mới

Thống kê cho thấy, số ca mắc COVID-19 hàng ngày tại Singapore đã tăng từ 1.000 ca từ nửa cuối tháng 9 lên 2.000 ca/ngày vào nửa đầu tháng 10. Theo Bộ trưởng Y tế Singapore Yong Ye Kung, 75% số ca nhiễm hiện nay ở Singapore là do hai biến thể EG.5 và dòng phụ của nó là HK.3 gây ra. Singapore không áp đặt biện pháp giãn cách xã hội do đã coi đây là bệnh đặc hữu theo đúng chiến lược sống chung với COV-

ID-19 và các loại vắc xin hiện tại vẫn hoạt động tốt trước các biến thể mới. Tuy nhiên Bộ trưởng Y tế Singapore cảnh báo người dân Singapore không nên mất cảnh giác trước COVID-19. Người dân, đặc biệt người già và người có bệnh nền cần tiếp tục tiêm vắc xin ít nhất mỗi năm một lần và cần duy trì thói quen đeo khẩu trang nơi đông người ■

HỎI ĐÁP

Xin giải thích khái niệm biến chứng mạch máu lớn, mạch máu nhỏ ở người đái tháo đường?

Đây là các thuật ngữ chuyên môn được các chuyên gia về các bệnh lý Chuyển hóa - Tim mạch qui ước ra. Qui ước này được thống nhất trên phạm vi toàn thế giới nhằm tạo ra sự đồng nhất trong nghiên cứu, trong điều trị- đánh giá tình trạng bệnh hoặc đánh giá kết quả điều trị bệnh. Cụ thể:

- Mạch máu nhỏ là thuật ngữ để chỉ các mạch thuộc đáy mắt- võng mạc; cầu thận và các mạch nuôi hệ thống thần kinh.

- Mạch máu lớn là các mạch còn lại, điển hình là mạch vành, mạch não, mạch ngoại vi (mạch ở các chi....).

Làm thế nào để giảm thiểu các biến chứng mạch máu lớn ở người bệnh đái tháo đường?

Để giảm thiểu các biến chứng mạch máu lớn ở bệnh nhân đái tháo đường, cần:

- Kiểm soát chặt chẽ đường máu đạt mục tiêu HbA1c nhỏ hơn hoặc bằng 7%;
- Kiểm soát tốt huyết áp $\leq 130/80$ mmHg;
- Kiểm soát tình trạng rối loạn lipid máu với các mục tiêu sau:
 - + LDL-C $< 2,6$ mmol/l (100 mg/dl) hoặc 1,8mmol/l (< 70 mg/dl) ở người đã có bệnh động mạch vành.
 - + HDL-C > 50 mg/dl
 - + Tryglycerid < 150 mg/dl
- Hạn chế thuốc lá và giảm cân.
- Điều trị dự phòng bằng Aspirin 81 - 325 mg/ngày giúp ngăn ngừa nhồi máu cơ tim và tai biến mạch não.
- Người bệnh cũng cần được khám và theo dõi định kỳ, tầm soát biến chứng mạch máu lớn để phát hiện và điều trị sớm.

Các biến chứng thần kinh tự động hệ tiêu hóa có biểu hiện gì?

- Biến chứng thần kinh tự động thường xuất hiện ở các người bệnh đái tháo đường nhiều năm không được kiểm soát tốt đường máu.

- Các tổn thương hệ thần kinh tự động tại hệ tiêu hoá, thường có các biểu hiện:
 - + Thực quản: nuốt nghẹn, nuốt vướng do giảm biên độ co thắt thực quản.
 - + Dạ dày: đầy bụng, ăn chậm tiêu, ợ chua, nóng bụng hoặc đau thượng vị, buồn nôn, nôn.
 - + Đại tràng: có thể biểu hiện táo bón hoặc đi ngoài phân lỏng nhiều lần.
- Việc chẩn đoán biến chứng thần kinh tự động đường tiêu hoá phải loại trừ các tổn thương thực thể của đường tiêu hoá. Có thể phát hiện bằng chụp dạ dày sau khi uống thuốc cản quang, nội soi dạ dày - thực quản, nội soi đại tràng...

Các biến chứng thần kinh tự động hệ tiết niệu sinh dục có biểu hiện gì?

- Biến chứng thần kinh tự động bàng quang hay còn gọi là bệnh bàng quang thần kinh thường có các biểu hiện khác nhau tùy theo giai đoạn tổn thương. Có 3 giai đoạn tổn thương:
 - + Giảm tính nhạy cảm bàng quang: biểu hiện bí tiểu, có thể có cầu bàng quang;
 - + Tổn thương vận động bàng quang: tăng hoặc giảm trương lực cơ bóp bàng quang nên người bệnh phải tiểu nhiều lần, tiểu khó, phải rặn;
 - + Mất phản xạ cơ bàng quang: gây nhiễm khuẩn ngược dòng, dẫn tới viêm thận bể thận.
- Biến chứng thần kinh tự động hệ sinh dục thường biểu hiện:
 - + Nam: rối loạn cương dương, liệt dương;
 - + Nữ: rối loạn kinh nguyệt, mất kinh, khô âm đạo, giảm cảm giác vùng bẹn, mất cảm giác kích thích tình dục.

TỪ 20/10/2023

COVID-19 CHÍNH THỨC THÀNH BỆNH TRUYỀN NHIỄM NHÓM B

Việc giảm thời gian ủ bệnh làm căn cứ
công bố hết dịch COVID-19
(theo Quyết định số 26/2023/QĐ-TTg
ngày 19/10/2023 của Thủ tướng Chính phủ):

4 ngày

Thời gian ủ bệnh trung bình là
4 ngày (thay vì 14 ngày như trước đây*)

8 ngày

Thời gian không phát hiện thêm
trường hợp mắc bệnh mới là
8 ngày (thay vì 28 ngày như trước đây*)

Các hoạt động phòng, chống COVID-19
được thực hiện theo quy định đối với bệnh
truyền nhiễm thuộc nhóm B

PHÂN LOẠI BỆNH TRUYỀN NHIỄM (theo Luật Phòng, chống bệnh truyền nhiễm năm 2007)

NHÓM A

- Các bệnh truyền nhiễm **đặc biệt nguy hiểm**
- Có khả năng **lây truyền rất nhanh**, phát tán rộng
- **Tỷ lệ tử vong cao** hoặc chưa rõ tác nhân gây bệnh

NHÓM B

- Các bệnh truyền nhiễm **nguy hiểm**
- Có khả năng **lây truyền nhanh**
- **Có thể gây tử vong**

*Quyết định số 07/2020/QĐ-TTg ngày 26/2/2020 của Thủ tướng Chính phủ

Nguồn: Quyết định số 26/2023/QĐ-TTg ngày 19/10/2023 của
Thủ tướng Chính phủ, Quyết định số 3896/QĐ-BYT ngày 19/10/2023
của Bộ Y tế

